

Hamme I.213.

1. az də kikən: - nə klā.mper zin zē.n zə bəna:t
 2. mə-nə vrint ez də blumə gu gitn
 3. te.geworəx spm: zə nimi:r as me masins
 4. spetn ez e lastəx wæ.rk
 5. up da sXip kre.ge zə bəsXləemd bry:rət
 6. də sXremwæ.rkər e. nə splenter i ze:nə vñjər
 7. də sXipər læktn - zen lepən af
 8. m da fabrik e:s nits tə zin
 9. kūmd i.r mæ keneke kom
 10. bu:os tapt ū.ns fir p̄.ntəm bir | p̄.ntjəs |
 11. brejd ū.ns twi:e kīl krikən | krikskəs |
 12. zemən Aldərə ve.vən dræ. litər wə.n Δ.tXə-
 drū.jken
 13. æ dri.egdə mæ mæ nə klipəl
 14. kəp sej kni. gəzin
 15. yastlə.vət wərt ni fe.l nimr gevırt
 16. ik bæm blæ. dak mejaldər ni me.gəgū.n em bæn
 17. kəpəkikət ni Xəwīs selə mo:t
 18. dndi:ən: di dər afkū.mt
 19. en spmekəp - en spmekəpnət - nə kupjə.gər
 20. en mats - eŋ klak (zeldz.) - benart - en wi:e
 (om te grazen) - də mə.es (hooigras) - wulvmbry:rət (arch.) - padəstul (jonger) - wə.er - nə
 pœ:t - em bu:tərwe.f - en mærə'mot (spec. soort
 gele vlinders)
 21. di kə.erl de. Xil də wə.erlt fe.Xtn
 22. ik sal u pe.rlkəs Xe.vən
 23. eŋelāntu fe.l a.e sXe.pən afbre.kən
 24. æ e. fazəle.vənikir em bet Xəkre.gən - of : Xat
 25. gef mæ. twi:e bri:e sti:ən: - bri.er - də britstə
 26. da stā.mbe.lt stōtər nimi:r
 27. di. man e.d e le.və gələk en a: kat | nə gry.ebn i.er |
 28. lysafe.r ez m dne.məl ni Xəble.vən
 29. də sXo.lki.ndərn emə me.tə mistər nər də zi:e
 gəwist
 30. ikā.n tu:X ni kumən - vər dak Xəri.ed ben
 31. də bi:estn drī.jkə ge.ərn le.zəpu.r(me.l)
 32. æ kani Xə wæ.rkən æ e. pa:n i zej ke:l
 33. stək nəki.er nə stel m di.em bəsəm
 34. ni.e mətə ke.gəln - wərtər nəmi.er gəspelt
 35. e.la - ik ep - of : ki:.ən - a twi:e ki.ərn op o.
 gərupən
 36. di pe.er es ni re:p - dər zit nəg en wite kær m
 37. zə ze wə:X nər tfelt - of : nər dna.ker
 38. ze.d em ist se ge.lt elpən opdu:n
 39. æ za:t fa(z)le.vəni fæ.r brmən
 40. zəz dəlef t fan ər mə.lkwe:t
 41. də man mut sən vra. bəsXərəmən
 42. m də sXeldə zwamən es Xəvu.erlə-k
 43. æ ez æ:rX - of : æs fel - umdat.jə stæ.rk es
 44. wəldər mutn dər dəlf t fan e.en - en galder
 dnā.ndərn elft
 45. elp neki.er da bed əpəfən
 46. ū.nzə mətsər esy- vet as nən das-of : az e mələkən
 47. zə sprmjən umteværst fər nwetljk
 48. dəm by..əmkwi.əker zal dəm by.əm afmtn
 49. du:d i.est - də vñ.nster i.es tu.
 50. təbəgħi.nə klipən - vər də vruxmis - of : distə mrs
 - du.emis - tluf - də vəpsərs [məs bri:ən]
 51. də spræ.e - padəgerək | nəm bəteram bri:ən -
52. də səldu.tn ū.en da fra.mə.s - or u.er afXəsne.n
 53. zə vudər e.d em zəs jor lā.jk lo.ətnər tsXo.l
 gu.en
 54. ke.end em afXərə.en - zy lə.ət nust - of :
 lustwutər tə gu:ən
 55. vu.elə vi.ezn - zidə ni fe.lasti:r - of : losti:r
 56. e.ərdə pətn zəni fe.l wə.ərt
 57. dno.vəpə.l (arch.) stəd m dnə:ərt
 58. imə.ərt est nu:X tə ka:t fər tə kətsn (te H. wordt
 veel gekaatst)
 59. di ki:.əs Xəfd e klə.er li:Xt e.
 60. æ trək ən tpe.ərt sənə stə.ərt
 61. m di.en tə.t kwā.mde galder ir alə jo.ərnər də
 kærəmis
 62. də pu.əter zəd da ū.nzər vulməkt i:s
 63. gə za:X mæ wel mə gə wə ni spre.kən tegə mæ.
 - of : mə gə spra.k ni - -
 64. də zwuləmə zələ go vərum kumən
 65. gədə gə vandu:X ni kərtən
 66. e.tn zy.ək Xl.ərə ku.es
 67. zənə motə:r es kapət - æ li:X slo.t - æ ligd im
 panə (jonger)
 68. te. nə wæ.rmen daXəwist æn təs nə za:Xtn
 u.vət
 69. da manəkə lyəp bərəvuts
 70. dər ez nsXø.r m də kane
 71. ik wu. date faktə.r nəm bri:f bru:Xt - faktə.r
 was vroeger = vrachtbode ; thans daarvoor :
 bu:e
 72. ke pe.n o men aert
 73. ika me Xien dwe.ezə mensn umgu.en
 74. nər sXuftə.t spanəmen tpe.ərt m də ni.və kærə
 75. kē.. ewa kərsə gat fa və.r dnun
 76. də zə.n vān də kə.ni.jk e.d y.ək suldə.ət
 Xəwist
 77. wətə gə grənəm bo.Xmu.kər wə.n:
 78. di ry.ezn emə lajə dyərls (arch.)
 79. ik Xəlyəfer nits af
 80. tkınt.jə waz dy.ət rr dasnt kustn dy.əpən
 81. zən y.ərn en zən y.əgə ly.əpən
 82. ər dəXtərkən es me. e kərfkənər dəm bus
 Xəgu.en um brumbe.zn tə trækən
 83. dər ez nə spərt fan di li:ər
 84. æ zətə zən strut (arch.) o.pən - azy: en ke.l
 datjo.pe zet (jonger)
 85. tfulk en zu:Xt ā.ndərs nijas Xəld en rəkdum
 86. əldərə mū.nt ez dry:eX fā.n dndəst
 87. di wə:X lypt krum - təz um lastə:r - of : lastə:r
 88. ku:Xt fər də klæ:n: en trumelkən
 89. dəm bu:k es Xəstorvən van: kəst - bin: tə slikən
 90. zə like was kərt en gut
 91. m də lumər ezd best
 92. nə sXatər mut Xu. kənə mirkən
 93. zuk nəki.er nər men: u:t
 94. ik we.t ni wər dak emut Xə zukən
 95. nə kule kəldər es Xu. fər tbi:r
 96. ik must usəmblu.tri:jke vər tə verstærkən -
 | verklukən |
 97. kmut i.est - tfu:ər m də stal vu:rn
 98. mem bru:r was mu:

99. də mel̄bu.r muk nə gry.ətn tur - mukt n
 gry.ətə rū.ndə
 100. di bo.-tērməlk εz dān ən zy:r - zī.n̄tērēmer
 vērum
 101. wə zō:n di pāt kōnə vāln əp ən yr
 102. æz əp se pā:nt - sēky:r
 103. æ kū:m fazle.vē gme mēnitlu:et
 104. m itul:jə zē.ndər bæ.rgən di vir sp̄.gən
 105. dæ.rfdə gæ dō:r up du.gən
 106. tu:t (arch.) - of : im (jonger) by.əm i.enz ə stik
 fan də brā:χēvē:ern
 107. gə mut ū.ns fō.lnēkier kumə kōrn
 108. æs fa lō.vē gēkumēn - me. ən gu:e bāzə gə.lt
 109. di dō:r əs fam by.kēnū.t Xēmōkt
 110. ən gētra.dē vra. mut kō.n:u.ən
 111. kī.en ir gas Xēzō(.r)t - mōr twas Xī gu. su:et
 112. dēm brō:r zēxtat nōX tē di:r εz um tē ba:n
 113. bakēn - ik bak - gæ bakt - æ bakt - baktjæ.
 - wæ. bakēn - ik baktn - gæ baktn - æ baktn -
 wæ baktn - wæ emə - of : wæ i:r.ə gēbakēn
 114. bi:en - ik bi:en - gæ birt - æ birt - wæ bi:en -
 bi:e wæ. - ik bu:e - ik əp Xēbu:en - bu:ənzy:ek
 115. tēz ə klæ:.ntjēn - mōr tēz ə fe.n̄tjēn
 116. gæ kōnd i.r æ.rē kr̄.gēn əp dē mārt
 117. æ e. Xēzē.t - dat.jō:p mæ. za pæ:zn
 118. tmæ.sē zæ. datjē gēlē.k ə.
 119. dur wū.ərē vē.f pr̄.zn
 120. ū.ndēr din i.ek ligē ve.l i.ekels - of : i.ekeln
 121. twōter za gō zu:en - tsu:ed a.
 122. tu.e əs nōXrun - tes nōX mōres Xēmōnt
 123. majōnə.s mō.kē zə mē nēn do.r (arch.) - of :
 me.jēn do.r - van: æ.
 124. da by.mkēn - za dō mulækə.ne grūen
 125. dē 'pasty.er e. Xu.e wē.n
 126. dē dātsērž i.en - of : smēn - ū.nz a.d a.z
 afχēbrā.nt
 127. dē melk sp̄.t a.tn ø.r van dē ku:
 128. dē kūtēr lāt fēr dē kr̄.sn
 129. dē tre.mē van dē kārēwū.gēm bāgē van
 tχēwīxtē
 130. sumēgē mī.nsn - snātnær.X
 131. zēmēn em bla.t ən gra.t Xēslu.gēn - of :
 Xēslē.gēn
 132. di su:s - es wa fla.
 133. dē sni:e līxtik
 134. tēz ni.əwēgæt le.n dak ə. gēzm i.en
 135. nipy.ərt wērd nu ngi.el ni.vē stat
 136. dun - ik dunt - gæ dunt - æ dunt - wæ dunt -
 gy.lđr dunt - ze. dunt - ik de.nt - gæ de.nt -
 æ de.nt - wæ de.nt - gy.lđr de.nt - ze. de.nt -
 de.ķđa - de.tjēt mōr - of : datjēt mōr de. -
 dāsē da mōr de.n
 137. dy.əpēn - dy.pkli.ət - dē vā.nt
 138. dāsn - æ dāst - æ dāstn - æ e. Xēdāst
 139. bm: - ik bm - gæ bmt - æ bmt - wæ bm: -
 gāldēr bmt - zē bm: - bmtjæ.. - bū.ntjæ -
 kī.e gēbun: - of : kēp Xēbun:
 140. Locale landmaten : dē ru. = 3,85 m² × 3,85
 - e vōtsu:et = 100 r.
 141. Waternamen : dē dārem - tsχēlžē (plat) -
 tsχēlžē (minder plat) - dē rēbe.k (Rijbeek) -
 dē vlit - dē gry.ətē wil - dē klæ:.nē wil (vijvers)
 tχry.ət en tklæ galu.X (putten)

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is am

De inwoner heet nēn amēnē:ər

*Zijn bijnaam is nēn amsə wā.tn - men zegt ook : amsə wā.tn əs nē sly.ənē vo.ə.gēl - alē jō.ərnēni.vē
 stē.ərt - az dñā..n œ.tfa.lt*

Aantal inwoners op 31-12-30 : 14.801.

Taaltoestand. De voornaamste wijken, met eventueele aanduiding van de daarbij gebruikelijke voorzetels, zijn : zur (əp su:) - əp s̄mt aŋ: - m dē mē.əstrō.ət - əp dræ. go.tn - m dē mure.ə (Moerheide) - əp tārp - m dē kārkstrō.ət - m dē drapstrō.ət - əp dny.ərt - (off. : Oord) - m trit - m dēm bā:nt - m dē kēldri.s (Kale Dries) - əp dñə.ərt (Aard) - m tmø.lembruk - m dē brukstrō.ət - m dē mēlnuk ; op St.-Anna (cf. Waasmunster, p. 198) wijkt het dialect af in de richting van het Zeelsch ; bv. nitē - jōtē - zilē (niet, ja't, zulle), als te Zele ; op Hamme-Zogge is er ook afwijking ; bv. dē pr̄.sēs - əŋ kī:t - centrum : dē pr̄.sēsə - əŋ kē.t (v. e. visch) ; de andere buitenwijken vertoonen insgelijks verschillen ; bv. zānē, centrum : zunē (zon). Een dozijn families spreken Fransch ; een tiental ingeweken Noord-Nederlanders spreken beschaafd.

De bevolking bestaat overwegend uit arbeiders ; de meesten vinden hun bezigheid in de locale nijverheid : lint- en tapijtfabrieken, koorden- en stijfselfabrieken, een vellenfabriek, een zoutkeet ; een aantal breisters gaan dagelijks naar St.-Niklaas ; vroeger waren hier ook een aantal „Fransmans” ; nu zijn er nog slechts een paar, behalve enkele mijnwerkers.

Zegslieden. 1. Van den Broeck Pieter ; 65 j. ; hier geboren ; rustend onderwijzer en folklorist ; heeft steeds hier verblijven ; V. van Hamme, M. van Mechelen ; spreekt meest een overgangstaal van dialect naar beschaafd, maar kent grondig zijn dialect.

2. De Vylder Maria ; 21 j. ; hier geboren en hier onderwijzeres ; heeft steeds hier verblijven ; V. van Waasmunster, M. van Hamme ; spreekt gewoonlijk dialect.